

مجموعه سنون

او

جمعیت علمیه عثمانیه

اردیبهشت سنه

نومرو ۲۸

ربیع الآخر

استانبول

جمعیت علمیه عثمانیه مطبعه سنده طبع اولانمشدو

۱۲۸۱

(مدخل علم ژئولوژی)

بحار بیانده دژ

قعر دریانك شكلی پك معلوم دكل ایسده قاره لك سطحنه شبیه
اوله رق اینشلی و یوقشلی اولدیغی قیاسا اکلاشیلور. دریاده
مر تفع طاغلر و واسع صحرار اولوب بعض جبالنك ذروه لری سطح
دریادن خارجه چیقهرق بوندن اطهر تشکل ایلمشدر. مع مافیه
قعر دریا قاره لردن بعض مرتبه فرقلی اولقی لازم کلور. چونکه بونجه
انهار علی الدوام بحاره منصب اولوب ناقل اولدقلری موادی
ایصال و اقتدیله دخی مواد مزبوره یی قعر دریانك دریجه محللرینه
کوتوروب انده ترك ایله رك ذکر اولنان اوه لری املا و تسویه ایدرلر.
بنابرین دکرده بولنان اوه لك و بوغاز لك درینلک لری قاره لده کائن
جبالك ارتفاعلردن اقل اولقی لازم کلور. بحر محیط جنوبیده
طقوز ییک متر و یعنی اون بریک ذراعدن زیاده درینلک
بولمش اید وکی بالاده بیان قلمش اولوب انجق بحر محیط غریبنك

عمقی بر ساعت یعنی یدى يك بشیوز ذراع و بحر محیط شرقینك دخی
 بر ساعت و بر ثلث مقدار بولمشد در بحر اردن عمقی الاز اولان اوروپا
 دکر لری اولوب دالماچیا ایله ایتالیا اراستنده واقع وندیک کورفرینک
 درینلکی یوزاوتوزایکی قدم و جبل طارق ایله سبته بیننده دریانک درینلکی
 ۵۷۰۰ و مارسلیا شهرى ایله جنوه شهرى اراستنده اولان نيسه شهرى
 پیشگاهنده صولك عمقی ۲۰۰۰ و جبل طارق بوغازى ۹۰۰ دن ۳۰۰۰
 قدمدر مشهور قپودان موسیو اسقورسپى بحر محیط غربینك جهت
 شمالیه سنده بر موقعه ۷۶۰ قدم طولنده بر اسقاندیل ایندی بر مش ایسده
 دریانك قعرینى بوله مامش ایدو کندن شو کیفیت قطب دکر لری نك
 صولرى غایت درین اولدیغنه و قطب یوزلری نك دخی اطفل اوزرنده
 واقع اولدیغنه بر دلیلدر غور دریانك درجه حرارتی اکلا شلتی
 ایچون تجارب عدیده اجرا اولمشدر شویله که دکر صولری نك حرکاتی
 سطحده اولوب درینده تلاطم اولماغله اسقاندیلک اوجنه میزان
 الحراره ربط اولنه رق قعر دریانك درجه حرارتی وزن اولسدقه
 بحر محیطك حرارتی نصف نهاده هوانك کولکده اولان حرارتندن
 دون و نصف لیلده بالعکس دائما زیاده اولوب صباح ایله اخشاملین
 هوانك درجه حرارتیه موازننده اولدیغی تبین ایلشدرد و دریانك
 مختلف درینلکلرنده درجه حرارت دخی اختلاف اوزره اولوب
 مثلا دریانك سطحی ۲۲ درجه حرارتده بولندیغی حالده یکر می بش
 قولاج درینده صولك حرارتی ۱۴ درجه یه قریب و یوز قولاجده
 ۱۱ و اوچوز قولاجده التی بقی درجه حرارت بولمشدرد و دریانك
 مواقع مختلفه سنده اشوقاعده تخلف ایدرایسده التیوز قولاجدن
 زیاده درینلکده صولك حرارتی بری بری اوستنه درت درجه دن

بش درجه یه قدر در و حرارت مذکوره سطح دریایه طوغری
 چقدر بجه تزايد ایدوب سطح صولینک حرارتی دخی موسمه کوره در
 بیانه حاجت اولمدیغی اوزره دکر صولری مواد اجنبیه دن خالی
 اولیوب ثقلت اضافیه سی ماء مقطر دن زیاده واکا نسبتله ۱۰۲۸۶ و ۱۰ در
 و میاه بحر یه ده محلول موادی تعیین و تقدیر ایلک ایچون ماهر
 کیمیا کران معرفتیه میاه مزبوره تحلیل اولنده رق برکیلو غرامده زیاده
 محرر مقدار مواد اجنبیه بولمشلردر

دکر صوینده	برغائک تجریه سی	سائر کیمیا کرانک تجریه لرینه کوره
بولنان موادک	بحر محیط غربی	مانش دگری و بحر محیط غربی
اسامبسی		بحر متوسط یعنی اق دکر
حامض قاربون	بورده بولنماشد	۰٫۲۳ گرام
عادی طوز	۳۲٫۱۵۵ گرام	۰٫۱۱ گرام
ملح قلوز مولد	۰۸٫۷۷۱	۰۵٫۸۵۳
المائی ماغنیریا		۰۷٫۲۰۳
ملح کبریت	۰۰۰۰۰	۰۶٫۹۹۱
ماغنیریا		۰۶٫۴۶۵
ملح کبریت کلس	۰۱٫۰۳۹	۰٫۱۵۰
ملح قاربون کلس	۰۰۰۰۰	۰٫۱۵۰
وماغنیریا		۰٫۲۰۰
یکون	۴۱٫۹۶۵ گرام	۳۹٫۳۱۴ گرام
		۴۱٫۱۴۰ گرام

دوقتور مازسه بحر محیط شمالینک صویندن برکیلوگرام اخذ ایله
تحلیل ایدوب اتی الیان مواد اجنبیه یی بولشدرد.

۲۶,۶۰۰ گرام ملح قلورسودیوم یعنی عادی طوز

۰۵,۱۳۴ ملح قلور ماغیریا

۰۱,۲۳۲ ملح قلور کلس

۰۴,۶۶۰ ملح کبریت سودیوم

۳۷,۶۲۶ گرام

آجی کوللرک صولری ذخی تحلیل اولتوب بعضیلرنده وخصوصا بحر
لوطده میاه بحر به دن زیاده طوزلر بولنش و اشو محله بحر لوط
صولرینک یوز قسم اعتباریله ترکیب کیویسیله مواد مختلفه اجنبیه سنک
بیان و ترقیمی مناسب کورلشدرد.

یوز قسمده

۰۳,۲۱۴۱ ملح قلور کالسیوم

۱۱,۷۷۳۴ ملح قلور ماغیریا

۰۰,۴۸۹۳ ملح بروم ماغیریا

۰۷,۰۷۷۷ عادی طوز

۰۱,۶۷۳۸ ملح قلور پوتاسیوم

۰۰,۰۸۹۶ ملح قلور آلومینیوم

۰۰,۰۲۱۷ ملح قلور مانعاز

۰۰,۰۰۷۵ نشادر طوزی

۰۰,۰۵۲۷ ملح کبریت کلس

۲۴,۳۹۹۸

۷۵,۶۰۱۲ صو

۱۰۰,۰۰۰۰ یکون یوز قسم

اشبو جد ولدن آكلا شيله جنجى وجهله ذكر اولئان كولك صورى يوزده
يكرمى بشه يقين مقدارى مواد مليه يى شاملدر، درياك هر طرفده
اولان صولر بر تركيده اولديغندن ثقلت اضافيه لى مختلفدر يعنى هر
نقدر صوده زياده مواد مخلوله بولنسه اواقدر آغرا اولسي لازم كلور، زيرا
هر دكزك و مشهور اولان آجى كوللر ككافلرى كوسترلش اولغله
برى برلر نسه نسبتله زياده و نقصان طوزلى اولد قلرى دنجى
پروجه اتى بيان اولنور.

ككافلرى

بجر محيط قطب شمالى	۱,۰۲۶۶۴
بجر شمالى	۱,۰۲۸۲۹
خط استوا بجرى	۱,۰۲۸۲۹
بجر جنوبى	۱,۰۲۸۸۲
چينك غرب طرفده واقع بجر اصفر	۱,۰۲۲۹۱
اق دكز	۱,۰۲۹۳۰
مرمره دكرى	۱,۰۱۹۱۵
بجر سياه	۱,۰۱۴۱۸
روسه نك شمالنده واقع بجر ابيض	۱,۰۱۹۰۱
بجر بالطق	۱,۰۱۵۲۸
بجر منجمد	۱,۰۰۰۵۸
ايرانده واقع رومبه كولى	۱,۱۶۵۰۷
عربستانده واقع بجر لوط	۱,۰۲۱۲۲۳

اشبو جد ولدن يك نظرده آكلا شيله جنجى اوزره بجر محيط جنوبى بجر
محيط شماليدن زياده املاجى جاوى اولوب بومقدارلك ييننده واقع

نسبت دخی ۲۹۱۹، ۱ و ۲۷۵۷، ۱ نسبتی کیدر و کوچک دکرلر
 بیوک دکرلردن طوزلو ایسه ده بالعکس آق دکر بیوک دکرلردن زیاده
 طوزلسودر و صولری اخف یعنی طوزلری اقل اولان دکرلر بحر
 منجمد اولوب جمله دن اقل اولان دخی بحر اوطدر. دکر درینلشدیجه
 و ساحلدن اوزاقلشدیجه طوزلری زیاده اشوب صیغ و ساحله قریب
 یرلده و قطب بوزلری بولتان محللرده بالعکس تناقص ایدر. بونلرک
 سبیلری دخی معلوم اولوب شویله که انهارک طاتلو صولری ساحلده
 دریاه منصب اولدیغندن صولر اولخوالیده وسط دریا صولری قدر
 طوزلی اولر.

میاه بحریه و سائر نک طوزلی اولسنک اسباب ظاهره سی علم ژئولوژینک
 ایکجی باینده ذکر اولنه جق میاه معدینه منابعی اولوب اشبو منابع کثرت
 اوزره قعر دریاده نبعان و ولقائلرک اکثریسی دخی جزیره زده
 واقع اولهرق خیلی میاه حاره معدینه ظهورینه باعث اولدیغندن
 میاه بحریه یه ایراث ملوحت ایدر. باشلوجه سبیلری دخی علم مذکورده
 بیان اولنه جقدر.

بالاده بیان قلدیغی اوزره میاه بحریه نک حاوی اولدقلری طوزلر
 مختلف المقدار اولوب بر طرفدن طوزلی ینسابع قفجی و بر طرفدن
 دخی سطح دریادن صولرک تبخر ایلمستدن ناشی بحارک المله سی
 تزیاید ایدر و بوصورته بعض اسباب و عوارضدن صرف نظر
 اولندیغی تقدیرده هر روز ازمته ایله دریانک ملوحتی زیاده لسه جکی
 امر بعید دکلدیر یعنی انهار واسطه سیله دریاه دوکلان میاه عذبه نک
 مقداری میاه بحریه نک بخاره منقلب اولهرق هوایه صعودایدن
 مقدارندن دون ایسه مثلاً کیفیت مزبوره نک الان بحر سویشده و بحر

سفیدده وقوع بولدینی مشاهده قنوب بتون بحاره تعمیم قلندیغی
تقدیرده میاه بحر به نك ملجیتی تزیاید ایده جکی درکاردر. بتون دکرزك
حاوی اولدیغی املاحك مقداری حساب اولنهرق سطح كره ارض
كاهلا سترایده بیله جكندن بشقه اون متروازتفا عنده بر حلیقه
حاصل ایده جکی اكلا شلشدرد.

باتجربه ثابت اولدیغی اوزره شمك ضیاسی دریاك انجق اوچوز
مترودرینلكنه قدر واصل اوله بیلوب اونه سی بالکلیه ظلمده وقرک
ضیاسی دخی یقرق قدم درینلکی تجاوز ایده مدیکندن و حیوانات
و نباتات ایسه ظلمده یعنی بلا ضیا نشو و نما ایده مدکلرندن ذکر
اولنان اوچوز متروندن درین محالرده حیاتندن اثر اوله میه جخی ظاهر
اولشدر. بوندن قطع نظر دریاك اوست طبقه لری الت طبقه لرینی
تضییق ایتدیكندن اوله درین یرلرده حیوانات و نباتات بو تضییقه
تحمل ایده میوب هلاك و تلف اوله جقلمی بی اشتباهدر.

دکرزده و جسیم صولرده بر نك مخصوص اولوب حالبوکه بونك بر
مقداری برقاب درونته وضع اولندقدده قابده بولنان صواولکی رنکده
قالمز. بودخی شایان دقدرکه اکثریا قویورنکده اولان صولر صاف
اولور و پیکار صولری کثیر المقدار اولدقلرندن رنکری پك معین
اولیوب فقط میاه حاره معدنیده اکثریا بر نك مشاهده اولنور.
ازجمله اسوجده اولان پورلا صوی صاری و مشهور ویشی صولری
یشیل و اوورن مملکتنده اولان میاه معدنیه نك رنکری دخی بیاضه
مائلدر. معلوم اوله که الوان مذکوره صوده بولنان مواد اجنبیه
عضویه دن نشأت ایدرو کوچك صوطمرلری دخی مختلف الالوان
کورینوب طاعاغیده سیاه و اوهرده بوز ویشیه قریب اولور و انهارك

صوری دخی كذلك درلودرلو اولوب مثلا اسویچر ده غایت براق اوله رق بوز ویشل رنکده صور وارذر. روایت اولند یغنه کوره مملکت مذکوره قارلک ذوبانندن حاصل اولان صور ابتدا رودی یشل و محللرندن اوزاد بجه چن رنکده اولور ورون نهری جنوره کولندن چیقدیغی محله قویو چوید رنکده در. کیفیات مذکوره بی مشهور موسیوهو نبولد امریقا انهارنده دخی مشاهده ایلشد. مومی الیهک روایتنه کوره خط استویه قریب مملکتلرک صوری سیاه کورندیککی حالده غایت صاف و براقدرل شویله که یکرمی یا اوتوز قدم درینده اولان بالقلر و چایک دیبی دخی رؤیت اولنور و اشبو رنک قعر نهرک خاصه سی اولیوب چونکه قعر مذکور اکثریا غایت بیاض غرانت قومندن و چاقق طاشندن عبارتدر. ذکر اولتان سیاه رنک صورده مولد الماء ایله قاربون جسملرک ترکیبی بولمنسندن نشأت ایلشد و بعض چایلرک هر نقدر ساحلی بیاض مواددن عبارت اولور ایسده صوری سیاه و بعضیلرنده دخی بالعکس ساحل سیاه و صوری بیاضدر و کوللرک صوری دخی محللرینه کوره مختلف رنکده اولورلر. دریانک صوری بعض محللرده تخلف ایدر ایسده اصل لونق یشلدن و حتی هیچ دکری کور مامش اولان کسنلر بعید محلدن ابتدا کوردکلرنده وهله اولیده دریایی اکلمش بریوک اوه ظن ایدرلر و بو یشل رنک ساحله قریب محللرده اولوب ساحلندن اوزاد بجه قویو لاجورد اولور. ساحله صویک رنکی آچق مائییه و یشیله تحولی شمسک ضیاسی قعره واصل اولسندندر. بناء علیه الک درین اولان محللرده بحرک رنکی قعرینک جنسنه کوره تخلف ایدر یعنی دکرک دیبی اسمرجه و اینجه رمالندن عبارت اولدیغی حالده صور المایشلی

کورینور و صاری قوم ایسه قویویشل و صویک دبی غایت اینجه
قوم و یا چاموردن عبارت ایسه قیرنکنده کورینور.

(ادهم)

ناظر معارف و نافعده

(تاریخ ملوک قدمای فرس) (مابعد)

دارا بن کشتاسب (دارای اول)

سالف الذکر مجوسینک اعدامنه قیام ایدن یدی کشتی فرداسی کون
حین طلوع شمسده بر محل معهودده اجتماع ایله راکب اولدقلری
حیوانلرک قنغیسی اول صیحه زن اولور ایسه انک صاحبی اولان
ذات مقبلک مسندنشین شاهمی اولسنده یئارننده قرار و یروب عهد
و یمین ایله یکدیگری تآمین ایلدیلر. مومی الیمدن دارا بن
کشتاسب که سلاله کیانیاندر خانه سنه عوده تنده سایشنی جلب ایله
صورت حالی تفهیم و کندوسنک زمام سلطنت مسلم کف کفایتی
اولسی فرداسی کون صباحلین راکب اوله جغنی حیوانک دیگرفقاسی
اسلرندن اول کشمشه متوقف اولدیغنی تفهیم ایلدکده سایش
مرقوم بروفق مرام شو ابشک اتما منی درعهده ایدرک دارانک
بنه جکی انک پابند میل و انجذابی اولدیغنی برقسراغی اولجه محل
معهودده کتوروب بر طرفه باغلاسی رؤسای مومی الیم محل معهودده
مواصلتلرنده دارانک اسبی مذکور قسراغی کورنجه بالطبع صیحه زن
شوق و سرور اولسی جهتیله درحال رفقاسی انلرندن اینوب بروجه